

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՍՈՐՏԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Օրենքի նպատակը

1. Սույն օրենքի նպատակը բուժողի իրավունքի տրման եւ դրա պահպանության հետ կապված հասարակական հարբերությունների կարգավորումն է:

Հոդված 2. Սույն օրենքում կիրառվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքի պահանջների համաձայն, օրենքում կիրառվող հիմնական հասկացություններն են.

1) Բուժող՝

ա. անձ, ով ստեղծել, բացահայտել կամ կատարելագործել է որեւէ սորտ,

բ. անձ, որը հանդիսանում է սորտը ստեղծողի, բացահայտողի կամ կատարելագործողի գործատուն կամ վերջինիս հանձնարարել է տվյալ աշխատանքը, եթե այլ բան նախատեսված չէ նրանց միջեւ կնքված աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրով,

գ. անձ, որը հանդիսանում է սույն հոդվածի ա. կամ բ. կետերում նշված անձանց իրավահաջորդը.

2) Բուժողի իրավունք (արտոնագիր)՝ սույն օրենքով սահմանված բուժողի իրավունքը,

3) Սորտ՝ բուսաբանական հայտնի տաքսոնների ամենացածր դասի բույսերի խումբ, որն անկախ բուժողին իրավունքներ տալու հանգամանքից կարող է՝

ա. որոշվել հատկանիշների արտահայտման աստիճանով՝ հանդիսանալով տվյալ գենոտիպի կամ գենոտիպերի համակցության հետեւանք,

բ. տարբերվել բույսերի ցանկացած այլ խմբից առնվազն մեկ տարբերակիչ հատկանիշով,

գ. դիտարկվել որպես մեկ ամբողջություն՝ անփոփոխ վերարտադրության պիտանիության տեսանկյունից,

4) Լիազոր մարմին՝ Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարություն:

5) «ՈՒՊՈՎ (UPOV)»՝ (այսուհետ՝ ՈՒՊՈՎ) Բույսերի Նոր Սորտերի Պաշտպանության Միջազգային Միություն, որը հիմնվել է 1972 թվականին Բույսերի Նոր Սորտերի Պաշտպանության Միջազգային Կոնվենցիայի կողմից եւ հետագայում վերանայվել է 1972 թվականի, 1978 թվականի եւ 1991 թվականի ակտերով:

6) ՈՒՊՈՎ ի անդամ՝ 1961 թվականի ՈՒՊՈՎ ի կոնվենցիայի 1972 թվականի կամ 1978 թվականի Ակտերի անդամ պետություն կամ 1991 թվականի Ակտի պայմանագրային կողմ հանդիսացող պետություն:

7) սերմանյութ (տնկանյութ)՝ սորտի վերարտադրության նպատակով օգտագործվող բույս կամ դրա առանձին մաս.

8) բուսանյութ՝ սորտի վերարտադրությունից բացի այլ նպատակով օգտագործվող բույս կամ դրա առանձին մաս.

Հոդված 3. Պահպանության ենթակա տեսակները եւ սորտերը

1. Սույն օրենքը կիրառվում է բույսերի բոլոր տեսակների եւ սորտերի նկատմամբ:

Հոդված 4. Օրենքի կիրարկման ոլորտը

1. Սույն օրենքի դրույթները հավասարազոր տարածվում են ինչպես Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, այնպես էլ ՈՒՊՈՎ-ի անդամ պետության քաղաքացիների, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց վրա, որոնք բնակվում կամ գործում են ՈՒՊՈՎ-ի անդամ պետությունում:

2. Սույն օրենքի իմաստով «Քաղաքացիներ»՝ ՈՒՊՈՎ-ի անդամ պետության քաղաքացի, կամ ՈՒՊՈՎ-ի անդամ միջպետական կազմակերպության անդամ պետության քաղաքացի:

ԳԼՈՒԽ II

ԲՈՒՅՍԻ ՍՈՐՏԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հոդված 5. Բույսերի սորտերի իրավական պահպանության տրամադրման պայմանները

1. Բուծողի իրավունք տրամադրվում է սորտի այդ իրավունքի տրամադրման չափանիշներին բավարարելու դեպքում.

Բուծողի իրավունքը տրամադրվում է այն դեպքում, եթե սորտը՝

- 1) նոր է,
- 2) ունի տարբերակիչ հատկանիշ,
- 3) միատարր է,
- 4) կայուն է:

2. Բուծողին իրավունքի տրամադրումը չի կարող կախված լինել լրացուցիչ պայմաններից կամ տարբերվել սույն հոդվածի 1) մասում թվարկված չափանիշներից, եթե սորտը անվանված է սույն օրենքի 20-րդ հոդվածի դրույթներին համապատասխան անվանումով եւ հայտատուի կողմից պահպանվել են սույն օրենքով նախատեսված ընթացակարգերը եւ կատարվել են «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված պետական տուրքերի վճարումները:

Հոդված 6. Նորություն՝

1. Սորտը համարվում է նոր, եթե բուծողի իրավունքների համար հայտի տրման օրը բուծողի կողմից կամ նրա համաձայնությամբ սորտի սերմանյութը (տնկանյութը) կամ բուսանյութը օգտագործման նպատակով չեն վաճառվել կամ այլ ճանապարհով չեն տրամադրվել այլ անձանց՝

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում՝ հայտի ներկայացման օրվանից ոչ պակաս, քան մեկ տարի առաջ,

2) այլ պետության տարածքում՝ հայտի ներկայացման օրվանից ոչ պակաս, քան չորս տարի առաջ, պտղատու ծառատեսակների եւ խաղողի համար՝ ոչ պակաս քան վեց տարի առաջ:

Հոդված 7. Տարբերակիչ հատկանիշ

1. Սորտը համարվում է տարբերակիչ հատկանիշ ունեցող, եթե այն հստակ տարբերվում է ցանկացած այլ սորտից, որի գոյությունը հանրահայտ է հայտի ներկայացման պահին: Մասնավորապես՝ բուծողի իրավունքների տրամադրման կամ սորտերի պաշտոնական գրանցամատյանում այլ սորտի գրանցման համար հայտի ներկայացումը յուրաքանչյուր երկրում սորտը դարձնում է հայտնի՝ հայտի լրացման պահից սկսած, եթե տվյալ հայտի լրացման հետեւանքով բուծողին տրվել է իրավունք կամ նշված սորտը ներառվել է սորտերի պաշտոնական գրանցամատյանում:

Հոդված 8. Միատարրություն

1. Սորտը համարվում է միատարր, եթե այն (տարբերակիչ հատկանիշները կարող են բացահայտվել դրա բազմացման (վերարտադրման) ընթացքում), բավական միատարր է՝ իր հիմնական հատկանիշներով:

Հոդված 9. Կայունություն

1. Սորտը համարվում է կայուն, եթե դրա հիմնական հատկանիշները մնում են անփոփոխ մի քանի բազմացումից (վերարտադրումից) հետո կամ բազմացման հատուկ բոլորաշրջանի դեպքում՝ յուրաքանչյուր բոլորաշրջանից հետո:

ԳԼՈՒԽ III ԲՈՒԾՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՀԱՅՏԸ

Հոդված 10. Հայտի ներկայացումը

1. Բուծողի իրավունքի ստացման համար հայտի ներկայացման օր է համարվում լիազոր մարմնի կողմից հայտի ստացման օրը:

2. Լիազոր մարմնի կողմից բուծողի իրավունքների տրամադրումը չի կարող մերժվել կամ այդ իրավունքը դադարեցվել՝ նախկինում սորտին պահպանություն չտրամադրվելու, պահպանությունը մերժելու կամ այլ պետությունում ու միջազգային կազմակերպությունում դրա ժամկետը լրացած լինելու պատճառով:

Հոդված 11. Առաջնության իրավունքը

1. Յուրաքանչյուր ոք, ով ՈՒՊՈՎ ի անդամ պետություններից մեկում (առաջին հայտե) պատշաճ կարգով լրացրել է սորտի պահպանման իրավունքների տրամադրման հայտը, 12 ամսվա ընթացքում օգտվում է տվյալ սորտի համար լիազոր մարմնի կողմից բուծողին իրավունքների տրման առաջնության իրավունքից: Այդ ժամկետը հաշվարկվում է առաջին հայտի լրացման պահից սկսած:

Հայտի լրացման օրը չի հաշվարկվում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ժամկետի մեջ:

2. Առաջնության իրավունքից օգտվելու համար բուծողը լիազոր մարմնին ներկայացրած հայտում պետք է ներառի տեղեկատվություն առաջին հայտի առաջնության մասին: Հայտատուն պարտավոր է հայտի լրացման օրվանից՝ 3 ամսվա ընթացքում, ներկայացնել առաջին հայտի փաստաթղթերի կրկնօրինակները՝ վավերացված առաջին հայտը ներկայացրած լիազոր մարմնի կողմից, ինչպես նաև օրինակներ կամ այլ ապացույցներ երկու հայտերի առարկա հանդիսացող սորտի նույնը լինելու մասին:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասում սահմանված ժամկետում նոր հայտի ներկայացումը կամ սորտի հրապարակումն ու տարածումը չի կարող այն մերժելու հիմք հանդիսանալ, ինչպես նաև չի կարող հիմք հանդիսանալ երրորդ անձի իրավունքների առաջացման համար:

Հոդված 12. Բուծողի իրավունքի տրամադրումը

1. Բուծողի իրավունքի տրման կամ մերժման մասին որոշումը կայացվում է սույն օրենքի 5-9-րդ հոդվածներով նախատեսված Բույսերի նոր սորտերի իրավական պահպանության պահանջներին համապատասխանության փորձաքննության անցկացումից հետո? 1 ամսյա ժամկետում: Փորձաքննության ընթացքում լիազոր մարմինը կարող է աճեցնել սորտը կամ անցկացնել անհրաժեշտ փորձարկումներ, պահանջել աճեցնել սորտը կամ անցկացնել անհրաժեշտ այլ փորձարկումներ կամ հաշվի առնել արդեն անցկացված փորձարկումների արդյունքները:

2. Լիազոր մարմինը փորձարկումների եւ փորձաքննությունների անցկացման նպատակով կարող է պահանջել բուծողից ներկայացնել սույն օրենքից բխող անհրաժեշտ տեղեկատվություն, փաստաթղթեր կամ նյութեր:

Հոդված 13. Ժամանակավոր պահպանությունը

1. Բուծողի շահերի պաշտպանության նպատակով՝ բուծողին իրավունքների ժամանակավոր պահպանություն է տրվում՝ սկսած բուծողի իրավունքների տրամադրման հայտի ներկայացման պահից մինչեւ բուծողի իրավունքի տրամադրումը:

2. Ժամանակավոր պահպանությունը ենթադրում է այն բոլոր իրավունքները, որոնք տրվում են բուծողի իրավունք ստանալու դեպքում:

ԳԼՈՒԽ IV
ԲՈՒԾՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 14. Բուծողի բացառիկ իրավունքները

1. Բացառությամբ սույն օրենքի 15-րդ եւ 16-րդ հոդվածներով նախատեսված դեպքերի՝ պահպանվող սորտի սերմանյութի կամ բուսանյութի հետ կապված սույն հոդվածում նշված գործողությունների համար պահանջվում է բուծողի՝ լիազոր մարմնում գրանցված՝ լիցենզիոն պայմանագրով ամրագրված, թույլտվությունը՝

1) արտադրություն կամ վերարտադրություն (բազմացում),

2) վերարտադրության (բազմացման) նպատակով օգտագործման համար կարգաբերում,

3) վաճառքի առաջարկ,

4) վաճառք կամ այլ ճանապարհով շուկայահանում,

5) արտահանում,

6) ներկրում,

7) պահպանություն՝ սույն հոդվածի 1-ին մասի 1) եւ 2) կետերում նշված նպատակներով:

2. Լիցենզիոն պայմանագրով ամրագրված թույլտվությունը բուժողը կարող է տրամադրել առաջադրելով որոշակի պահանջներ եւ սահմանափակումներ:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-7-րդ կետերում նշված գործողությունների՝ ներառյալ ամբողջական բույսերի եւ դրանց մասերի համար, որոնք ստացվել են պահպանվող սորտի բուսանյութի չթույլատրված օգտագործման հետեւանքով, բուժողի թույլատվության առկայությունը պարտադիր է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ բուժողը հնարավորություն չի ունեցել օգտվելու տվյալ բուսանյութի նկատմամբ իր իրավունքից:

4. Սույն հոդվածի 1-4-րդ մասերի դրույթները տարածվում են նաեւ այն սորտերի վրա՝

1) որոնք ըստ էության ստացվում են պահպանված սորտից, եթե այդ պահպանված սորտն ինքնին չի համարվում ըստ էության ստացված սորտ,

2) որոնք հստակ չեն տարբերվում պահպանված սորտից՝ համաձայն սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի դրույթների.

3) որոնց արտադրությունը պահանջում է պահպանվող սորտի բազմակի կիրառում:

5. Սորտը համարվում է մեկ այլ սորտից ըստ էության ստացված. եթե այն՝

1) ստացվել է նախնական սորտից կամ այլ սորտից եւ վերջինս ինքնին ստացվել է նախնական սորտից, միաժամանակ պահպանելով նախնական սորտի արտահայտման հիմնական բնութագիրը, որը համարվում է նախնական սորտի գենոտիպի կամ գենոտիպերի համակցում,

2) հստակ տարբերվում է նախնական սորտից,

3) համապատասխանում է նախնական սորտին՝ հիմնական հատկանիշների արտահայտման տեսանկյունից, որոնք համարվում են նախնական սորտի ստացված

գենոտիպերի կամ գենոտիպերի համակցման արդյունք, բացառությամբ ծագման հետեւանքով առաջացած տարբերությունների:

6. Սորտերը կարող են ստացվել բնական կամ ինդուցիացված մուտանտների կամ ինքնակլոնային տարբերակով, ընտրությամբ, կամ նախնական սորտի բույսերի ընտրությամբ, հետադարձ տրամախաչման կամ գենային ինժեներիայի վերափոխման մեթոդով:

Հոդված 15. Բուծողի իրավունքի շրջանակները

1. Բուծողի իրավունքները չեն տարածվում՝

1) անձնական եւ ոչ առետրային նպատակներով կատարված գործողությունների վրա,

2) փորձարարական նպատակներով կատարված գործողությունների վրա,

3) այլ սորտերի ստեղծման նպատակով կատարված գործողությունների, ինչպես նաեւ 14-րդ հոդված 1-4-րդ մասերով նախատեսված գործողությունների վրա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կիրառվում են 14-րդ հոդվածի 5-րդ մասի դրույթները նմանատիպ նոր սորտերի նկատմամբ:

Հոդված 16. Բուծողի իրավունքների շրջանակների սպառումը

1. Բուծողի իրավունքները չեն տարածվում սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 5-րդ մասում սահմանված սորտերի, կամ այն սորտերի վրա, որոնք բուծողի կողմից, կամ նրա համաձայնությամբ վաճառվել կամ այլ ճանապարհով շուկայահանվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, կամ սույն կետում նշված սորտից ստացված ցանկացած նյութի վրա, եթե այդ գործողությունները կապված չեն՝

1) տվյալ սորտի հետագա բազմացման հետ.

2) նյութի արտահանման հետ, որը թույլ է տալիս սորտի բազմացումն այն երկրում, որտեղ տվյալ բուսաբանական տեսակի կամ տիպի սորտերը չեն պահպանվում, բացառությամբ՝ վերջնական օգտագործման նպատակով արտահանումներից:

2. Սույն հոդվածում սորտի նկատմամբ կիրառվող «նյութ» հասկացությունը նշանակում է՝

1) ցանկացած տիպի սերմանյութ,

2) բուսանյութ, ներառյալ ամբողջական բույսերը եւ բույսերի մասերը,

3) ցանկացած արտադրանք, որն ստացվել է անմիջապես բուսանյութից:

Հոդված 17. Բուծողի իրավունքի սահմանափակումները

Բացի սույն օրենքով սահմանված դեպքերի՝ բուծողի իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերի դեպքերում, հասարակության եւ պետության կարիքների համար, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Նախնական համարժեք փոխհատուցմամբ:

Հոդված 18. Առետրային գործունեությունը կարգավորող մջոցառումները

1. Բուծողի իրավունքը պայմանավորված չէ սերմանյութի, տնկանյութի կամ բազմացման համար նախատեսված այլ նյութերի արտադրությունը, հավաստագրումը եւ շուկայահանությունը կամ այդ նյութերի ներկրումն ու արտահանումը կարգավորող որեւէ միջոցից: Ցանկացած դեպքում այդ միջոցները չեն ազդում սույն օրենքի դրույթների կիրառման վրա:

Հոդված 19. Բուծողի իրավունքի գործողության ժամկետը

1. Բուծողի իրավունքը տրվում է բուծողին իրավունք տալու օրվանից՝ 20 տարի ժամկետով: Պտղատու ծառերի եւ խաղողի համար՝ ժամկետը կազմում է 25 տարի:

2. Բուծողի իրավունք տրամադրելու օր է համարվում հայտի ներկայացման օրը:

ԳԼՈՒԽ V
ՍՈՐՏԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Հոդված 20. Սորտի անվանումը եւ անվան օգտագործումը

1. Ցանկացած սորտ պետք է ունենա անվանում, որը պետք է ապահովի նրա նույնականացումը: Սույն հոդվածի 4-րդ կետով սահմանված դրույթը, չի կարող խոչընդոտել այդ անվանման ազատ օգտագործմանը՝ նույնիսկ բուծողի իրավունքի գործողության ժամկետը լրանալուց հետո:

2. Անվանումը չի կարող կազմված լինել թվերից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն համապատասխանում է սորտի անվանակոչման հաստատված գործելակերպին: Այն չպետք է տարակուսանք կամ շփոթմունք առաջացնի տվյալ սորտի հատկանիշների, որակի կամ ինքնության կամ բուծողի ինքնության առնչությամբ: Այն պետք է տարբերվի ցանկացած այլ անվանումից, որով ՈՒՊՈՎ-ի որեւէ անդամ-պետության տարածքում անվանվել է գոյություն ունեցող նույն կամ նույն տեսակին պատկանող բուսատեսակի սորտը:

3. Սորտի անվանումը լիազոր մարմնին առաջարկվում է բուծողի կողմից: Եթե պարզվում է, որ այդ անվանումը չի բավարարում սույն հոդվածի 2-րդ կետի

պահանջները, ապա լիազոր մարմինը մերժում է դրա գրանցումը եւ պահանջում, որ բուժողը սահմանված ժամանակահատվածում առաջարկի այլ անվանում: Սորտի անվանումը գրանցվում է լիազոր մարմնի կողմից բուժողի իրավունքների տրման հետ միաժամանակ:

4. Եթե նախկինում երրորդ անձի կողմից անվան նկատմամբ ձեռք են բերվել իրավունքներ, ապա այդ անվանումը չի գրանցվում: Եթե նախկինում ձեռք բերված իրավունքի պատճառով՝ համաձայն սույն հոդվածի 7-րդ կետի դրույթների, սորտի անվանման գործածումը արգելվում է, լիազոր մարմինը պահանջում է բուժողին ներկայացնել սորտի համար այլ անվանում:

5. ՈւՊՈՎ-ի բոլոր անդամ-պետություններում սորտը պետք է առաջարկվի միեւնույն անվանմամբ: Լիազոր մարմինը գրանցում է սույն հոդվածի դրույթներին համապատասխան առաջարկված անվանումը, եթե այն անընդունելի չի համարվում: Անվանման անընդունելի համարվելու դեպքում լիազոր մարմինը բուժողից պահանջում է առաջարկել այլ անվանում:

6. Լիազոր մարմինը ՈւՊՈՎ-ի անդամ բոլոր իրավասու մարմիններին՝ ՈւՊՈՎ-ի կանոնադրությամբ հաստատված կարգով, ապահովում է սորտերի անվանման, մասնավորապես՝ անվանման առաջարկման, գրանցման եւ չեղյալ համարելու վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրումը:

7. Յուրաքանչյուր ՈւՊՈՎ-ի անդամ իրավասու մարմին կարող է լիազոր մարմինն ներկայացնել սորտի անվանման գրանցման վերաբերյալ իր դիտողությունները:

8. Յուրաքանչյուր ոք, ով Հայաստանի Հանրապետության կամ ՈւՊՈՎ-ի անդամ պետության տարածքում վաճառքի կամ շուկայահանման համար առաջարկում է պահպանվող սորտի սերմանյութ, պարտավոր է օգտագործել այդ սորտի անվանումը, անգամ այդ սորտի վրա բուժողի իրավունքների ժամկետի ավարտից հետո՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սույն հոդվածի 4-րդ մասի դրույթներին համապատասխան նախկինում ձեռք բերված իրավունքները չեն խոչընդոտում սորտի անվանման օգտագործմանը:

9. Սորտը վաճառքի կամ շուկայահանման առաջարկելու դեպքում, սորտի գրանցված անվանումը թույլատրվում է օգտագործել ապրանքային նշանի, ֆիրմային անվանման կամ այլ նշապատկերների հետ զուգահեռ: Այդպիսի զուգակցման դեպքում սորտի անվանումը պետք է լինի հեշտ ճանաչելի:

ԳԼՈՒԽ VI

ԲՈՒԾՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆ ԱՆՎԱՎԵՐ ՃԱՆԱՉԵԼԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

Հոդված 21. Բուժողի իրավունքի անվավեր ճանաչելը

1. Բուժողի իրավունքը՝ դատական կարգով անվավեր է ճանաչվում, եթե՝

1) բուժողի իրավունքը տրվել է սույն օրենքի 6-րդ կամ 7-րդ հոդվածների դրույթների խախտմամբ.

2) բուժողի իրավունքը տրվել է բուժողի կողմից ներկայացված տեղեկատվության եւ փաստաթղթերի հիման վրա՝ առանց սույն օրենքի 8-րդ կամ 9-րդ հոդվածների դրույթներով սահմանված պահանջների պահպանման.

3) բուժողի իրավունքը տրվել է այդ իրավունքը չունեցող անձին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ իրավունքը բուժողի կողմից փոխանցվել է այլ անձի:

2. Բացի սույն հոդվածի 1-ին կետում նախատեսված դեպքերի՝ բուժողի իրավունքը չի կարող անվավեր ճանաչվել:

Հոդված 22. Բուժողի իրավունքի դադարեցումը

1. Բուժողի իրավունքը կարող է դադարեցվել եթե՝

1) հաստատվի, որ սույն օրենքի 8-րդ կամ 9-րդ հոդվածներով սահմանված պահանջները չեն կատարվում:

2) համապատասխան հարցման արդյունքում եւ նշանակված ժամկետում՝

ա. բուժողը հնարավորություն չունի լիազոր մարմին ներկայացրել տեղեկատվություն, փաստաթղթեր կամ նյութեր, որոնք անհրաժեշտ են սորտի ստուգման եւ պահպանման համար,

բ. բուժողը չի առաջարկել այլ անվանում եւ սորտի անվանումը դադարեցվել է բուժողի իրավունք տալուց հետո:

2. Բացի սույն հոդվածի 1-ին կետում նախատեսված դեպքերի բուժողի իրավունքը չի կարող դադարեցվել:

ԳԼՈՒԽ VII

ՕՐԵՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԵՎ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 23. Բուժողի իրավունքների պաշտպանությունը

Սույն օրենքի պահանջների խախտումը հանգեցնում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված քաղաքացիաիրավական պատասխանատվության:

Հոդված 24. Հրապարակումը

2. Հասարակության տեղեկացվածությունն ապահովվում է լիազոր մարմնի կողմից՝

1) բուժողի իրավունքի տրամադրման համար ներկայացված հայտի եւ իրավունքի տրման վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման միջոցով.

2) առաջարկված եւ հավանության արժանացած սորտի անվանումների հրապարակման միջոցով:

Հոդված 25. Բույսերի սորտերի պահպանության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորությունները

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հաստատում է՝

1) Բուժողի իրավունքի տրամադրման, նոր սորտի համար առաջարկվող անվան փորձաքննության կարգը եւ փորձարկումների նպատակով ներկայացվող անհրաժեշտ տեղեկատվության, փաստաթղթերի կամ նյութերի ցանկը,

2) Բուժողի իրավունքի տրամադրման համար ներկայացված հայտի եւ իրավունքի տրման վերաբերյալ տեղեկատվության, առաջարկված եւ հավանության արժանացած սորտի անվանումների հրապարակման կարգը,

3) Բուժողի իրավունքի տրամադրման բողոքարկման կարգը,

4) Բուժողի իրավունք ունեցող անձանց գրանցամատյանի վարման կարգը,

5) Բուժողի իրավունքի անվավեր ճանաչելու ընթացակարգը:

ԳԼՈՒԽ VIII **ԱՆՅՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

Հոդված 26. Նախկինում ստացված արտոնագրերը

Մինչեւ սյուն օրենքի ուժի մեջ մտնելը «Սելեկցիոն նվաճումների պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն բուսաբուծությունում սելեկցիոն նվաճումների արտոնագիր ստացած անձանց իրավունքները սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո շարունակում են պահպանվել սույն օրենքով սահմանված կարգով:

Հոդված 27. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2012 թվականի դեկտեմբերի 1-ից:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ
« ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՍՈՐՏԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ » ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ

1. Անհրաժեշտությունը

Օրենքի նպատակը բուծողի իրավունքի տրման եւ դրա պահպանության հետ կապված հասարակական հարբերությունների կարգավորումն է: «Բույսերի սորտերի պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի մշակումը բխում է ՀՀ Նախագահի 2009 թվականի մայիսի 6-ի ՆԿ-68-Ա կարգադրության եւ Հայաստան-Եվրոմիություն գործողությունների ծրագրի 142 (Ե) 25 կետի պահանջից: Ընդունման հիմնական նպատակը՝ Բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային միությանն (UPOV) անդամակցությունն է:

UPOV-ին անդամակցության հիմնական նախապայմանը, դա? անդամ երկրի ոլորտը կարգավորող օրենքի Բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային կոնվենցիաի դրույթներին համապատասխանությունն է:

Ներկայումս բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության ոլորտում իրավահարաբերությունները կարգավորվում են «Սելեկցիոն նվաճումների պահպանության մասին» ՀՀ օրենքով, որը չի համապատասխանում վերը նշված կոնվենցիային, բացի այդ օրենքը կարգավորում է նաեւ կենդանիների նոր ցեղերի պաշտպանությանը վերաբերող հարցերը, ինչը նույնպես չի համապատասխանում Բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային կոնվենցիային:

Օրենքի ընդունման կապակցությամբ անհրաժեշտ է համապատասխան փոփոխություններ կատարել նաեւ ներկայումս հանրապետությունում կիրարկվող «Սելեկցիոն նվաճումների պահպանության մասին» ՀՀ օրենքում, մասնավորապես? օրենքից հանվում են բույսերի սորտերին վերաբերվող բոլոր դրույթները:

Օրենքի ընդունման կապակցությամբ անհրաժեշտություն է առաջանում նաեւ համապատասխան փոփոխություններ կատարել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում եւ հաշվի առնելով որ, «Բույսերի սորտերի պահպանության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով սահմանվում է պետական տուրք, նաեւ «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում, որոնց նախագծերը ներկայացվում են միաժամանակ:

2. Ընթացիկ իրավիճակը եւ խնդիրներ

Ներկայումս բնագավառը կարգավորվում է «Սելեկցիոն նվաճումների պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, որը չի համապատասխանում բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային միության (UPOV) կոնվենցիային, իսկ նշված կազմակերպությանն անդամակցելու

հիմնական նախապայմաններից է Հայաստանում ոլորտը կարգավորող, կոնվենցիային համապատասխանող օրենքի ընդունումը:

3. Կարգավորման նպատակը եւ բնույթը

Օրենքի նպատակը նոր սորտ բուծողի իրավունքի տրամադրման ու դրա պահպանության հետ կապված հասարակական հարաբերությունների կանոնակարգումն է:

4. Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը

Համաձայն գործընկերության եւ համագործակցության համաձայնագրի դրույթների՝ Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորվել է վավերացնել միջազգային մի շարք կոնվենցիաներ, այդ թվում նաեւ բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային միությանն (UPOV) անդամակցելու կոնվենցիան:

5. Նախագծի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները եւ անձինք

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունում մշակվել է «Բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որը քննարկվել է շահագրգիռ նախարարությունների հետ եւ ներկայացվել ՀՀ կառավարություն:

ՀՀ կառավարության պահանջով օրենքի նախագիծը՝ միջազգային փորձաքննության ներկայացնելու նպատակով, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության միջոցով, ներկայացվել է UPOV-ի գրասենյակ:

UPOV-ի գրասենյակից տեղեկացվել է, որ օրենքի նախագիծը պետք է համապատասխանեցնել տիպային օրենքի պահանջներին, որը մշակվել է քարտուղարության կողմից՝ անդամ երկրներին օրենքում պարտադիր պահանջ հանդիսացող ձեւակերպումների վերաբերյալ հնարավոր աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով: Գլխավոր քարտուղարի տեղակալը նաեւ նշել է, որ կազմակերպությունը շատ հետեւողական է անդամ երկրների կողմից ներկայացված օրենքների նախագծերի՝ կոնվենցիայի պահանջներին համապատասխանության խնդրում:

6. Ակնկալվող արդյունքը

Օրենքի ընդունումը թույլ կտա անդամակցելու բույսերի նոր սորտերի պաշտպանության միջազգային միության (UPOV) կոնվենցիային: